EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.4.2025
COM(2025) 160 final

2025/0086 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

EU in Švica sta tesno povezani z gospodarskega, zgodovinskega, kulturnega, družbenega in političnega vidika. EU je največja trgovinska partnerica Švice, Švica pa je četrta največja trgovinska partnerica EU. V Švici živi več kot 1,5 milijona državljanov EU, v EU pa živi malo manj kot 450 000 državljanov Švice. Vsak dan nekaj sto tisoč obmejnih delavcev prečka mejo med EU in Švico v obe smeri.

EU in Švica sta povezani z več dvostranskimi sporazumi. Švica prek sporazumov o prostem pretoku oseb, kopenskem prometu, zračnem prometu, trgovini s kmetijskimi proizvodi in vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti sodeluje na notranjem trgu EU[1]. S Sporazumom med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda je Švica postala tudi pridružena schengenska država. Med pandemijo COVID-19 se je sodelovanje med EU in Švico glede čezmejne ogroženosti zdravja povečalo.

Švica je tradicionalno močna partnerica na področju raziskav in inovacij. Z Evropsko unijo je sodelovala pri številnih programih financiranja Unije, osredotočenih zlasti na raziskave, inovacije in izobraževanje. Švicarske univerze in zasebni sektor so od leta 1987 dejavno sodelovali v okvirnih programih EU za raziskave in inovacije. Istega leta je začel veljati prvi dvostranski sporazum o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju[2]. Švica je še naprej močno vpeta v različne evropske pobude, vključno z Evropsko organizacijo za jedrske raziskave (CERN), Evropsko vesoljsko agencijo, evropskim sodelovanjem v znanosti in tehnologiji (COST) ter Eureko. V obdobju 2014–2020 je bila povezana tudi s programom Euratoma za raziskave in usposabljanje ter sodelovala pri dejavnostih, povezanih z Evropskim skupnim podjetjem za ITER in razvoj fuzijske energije med letoma 2014 in 2020 na podlagi sporazuma o pridružitvi programu Obzorje 2020 in Euratomu[3]. Poleg tega je bila Švica prej članica programa EU Erasmus[4].

Čeprav imata EU in Švica tesne odnose, jih tudi ovira več dolgotrajnih strukturnih težav. Za rešitev teh težav sta EU in Švica med letoma 2014 in 2021 opravili pogajanja o institucionalnem okvirnem sporazumu. Institucionalni okvirni sporazum bi zagotovil tudi okvir upravljanja za dodatne sporazume na področjih, povezanih z notranjim trgom, na

---

[1] Sporazum o zračnem prometu, sporazum o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga, sporazum o prostem pretoku oseb, sporazum o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti, sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi, vsi podpisani 21. junija 1999 (UL L 114, 30.4.2002, str. 1).

[2] Okvirni sporazum o znanstvenem in tehničnem sodelovanju med Evropskimi skupnostmi in Švicarsko konfederacijo (UL L 313, 22.11.1985, str. 6) in Sklep Sveta z dne 9. februarja 1987 o sklenitvi okvirnih sporazumov o znanstvenem in tehničnem sodelovanju med Evropskimi skupnostmi ter Kraljevino Švedsko, Švicarsko konfederacijo, Republiko Finsko, Kraljevino Norveško in Republiko Avstrijo (UL L 71, 14.3.1987, str. 29).

[3] Sklep Sveta z dne 4. decembra 2014 o odobritvi sklenitve s strani Evropske komisije v imenu Evropske skupnosti za atomsko energijo Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo ter Švicarsko konfederacijo o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju, ki Švicarsko konfederacijo pridružuje okvirnemu programu za raziskave in inovacije Obzorje 2020 ter programu za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki dopolnjuje Obzorje 2020, ter ureja sodelovanje Švicarske konfederacije v dejavnostih ITER, ki jih izvaja Fuzija za energijo (UL L 370, 30.12.2014, str. 19).

[4] Sporazum med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju izobraževanja in usposabljanja v okviru programa Erasmus (UL L 332, 3.12.1991, str. 52).

katerih sodeluje Švica, vključno s sporazumi, za katere je Svet odobril pogajanja, zlasti o varnosti hrane (2003 in 2008) in električni energiji (2006). Poleg tega bi zagotovil okvir upravljanja za sporazum o zdravju, za katerega je Svet odobril pogajanja leta 2008.

Pogajalci so novembra 2018 dosegli dogovor o osnutku besedila institucionalnega okvirnega sporazuma na tehnični ravni. Ker je zvezni svet zavrnil potrditev osnutka besedila, so se pogajanja o drugih sporazumih ustavila, saj sta Svet v svojih sklepih z dne 19. februarja 2019 in Evropski parlament v svojem priporočilu z dne 26. marca 2019 sklenitev novih sporazumov o dostopu do notranjega trga ali izboljšanih pogojev v okviru obstoječih sporazumov pogojila s sklenitvijo institucionalnega okvirnega sporazuma. Švicarski zvezni svet se je 26. maja 2021 kljub nadaljnjim poskusom poiskati rešitev odločil, da enostransko prekine pogajanja o institucionalnem okvirnem sporazumu. Z enostransko odločitvijo Švice se je začasno ustavilo dvostransko sodelovanje na področju raziskav, inovacij in izobraževanja.

Po prekinitvi pogajanj o institucionalnem okvirnem sporazumu sta Evropska komisija in Švica marca 2022 začeli predhodne pogovore o svojih prihodnjih odnosih. Ti pogovori so privedli do skupnega dogovora, ki je odražal politično razumevanje obeh strani glede nadaljnjih korakov za prihodnja pogajanja ter opredelil sestavne dele in parametre širšega pogajalskega svežnja ter cilje za kompromis in rešitve v zvezi s ključnimi institucionalnimi in sektorskimi točkami. Raziskovalni proces je potrdil velik interes obeh strani za oživitev njunega sodelovanja na področju raziskav, inovacij in izobraževanja. V zvezi s tem je bila v skupnem dogovoru potrjena namera, da se v okviru širšega svežnja vzpostavi pravni okvir, ki bo Švici omogočil sodelovanje v sedanjem večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 in poznejših generacijah programov Unije, vključno z okvirnimi programi za raziskave in inovacije ter programoma Digitalna Evropa in Erasmus+. Poleg tega je bila v skupnem dogovoru potrjena namera obeh strani, da ponovno začneta pogajanja o izvajanju obstoječega sporazuma o GNSS med EU in Švico (Galileo in EGNOS) ter začneta razprave o sodelovanju Švice v komponenti Copernicus vesoljskega programa EU.

Skupni dogovor sta Švicarski zvezni svet in Evropska komisija potrdila novembra 2023. Obe strani sta se zavezali, da ga bosta uporabili kot podlago v prizadevanjih za svoja pogajalska mandata, in izrazili namero, da se pogajanja zaključijo v letu 2024.

Zato je Komisija 20. decembra 2023 sprejela priporočilo za sklep Sveta o odobritvi pogajanj o širšem svežnju ukrepov, določenih in opredeljenih med predhodnimi pogovori. Splošni cilj teh pogajanj je bil posodobiti in okrepiti dvostranske odnose med EU in Švico, zagotoviti pošteno konkurenco med podjetji iz EU in Švice, ki delujejo na notranjem trgu, ter zaščititi pravice državljanov EU v Švici, vključno s preprečevanjem diskriminacije med državljani različnih držav članic. To bi državljanom, podjetjem in raziskovalcem na obeh straneh omogočilo, da v celoti izkoristijo geografsko bližino, skupne vrednote in gospodarske vezi med EU in Švico. Hkrati je Švicarski zvezni svet opravil ustrezno pripravljalno delo na švicarski strani. Po zaključku ustreznih postopkov v Švici je Svet Evropske unije 12. marca 2024 sprejel sklep, s katerim je Komisijo pooblastil za začetek pogajanj o širšem svežnju ukrepov, skupaj s podrobnimi pogajalskimi smernicami.

V pogajalskih smernicah je bilo potrjeno, da bi se morala Komisija v okviru svežnja pogajati o samostojnem sporazumu, v katerem bi bili določeni splošni pogoji za sodelovanje Švice v programih Unije. Ta sporazum bi moral zagotoviti pravično ravnotežje med prispevki Švice in koristmi, ki izhajajo iz sodelovanja v teh programih, ter določiti pogoje za sodelovanje, vključno z izračunom finančnih prispevkov za vsakega od teh programov in njihovih upravnih stroškov. Protokoli za pridružitev Švice posebnim programom Unije bi morali za vsako

generacijo programov določati seznam programov, v katerih sodeluje Švica. V skladu s pogajalskimi smernicami bi moral sporazum omogočati tudi možnost prihodnje pridružitve Švice drugim programom Unije s protokolom ali protokoli, ki bi jih po poenostavljenem postopku sprejel skupni odbor, ustanovljen na podlagi Sporazuma.

Pogajanja o širšem svežnju sta 18. marca 2024 začeli predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen in takratna predsednica Švicarske konfederacije Viola Amherd. Komisija je pogajanja opravila v posvetovanju s Svetom, vključno s Svetom za splošne zadeve, in Delovno skupino za Efto, ki jo je Svet imenoval za posebni odbor za pogajanja s Švico. Ustrezno je bila upoštevana resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. oktobra 2023, Komisija pa je Evropski parlament ustrezno obveščala o pogajalskem procesu v skladu s členom 218(10) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Po devetih mesecih intenzivnih pogajanj sta predsednici von der Leyen in Amherd 20. decembra 2024 napovedali uspešen zaključek razprav o vseh elementih širšega svežnja. Širši sveženj vključuje posodobitev petih sporazumov, ki Švici že omogočajo dostop do notranjega trga EU[5]; nov sporazum o varnosti hrane, ki bo vzpostavil skupno območje varnosti hrane in zajemal vse razsežnosti prehranske verige; nov sporazum o zdravju, ki bo Švici omogočil sodelovanje v mehanizmih in organih EU, ki obravnavajo resne čezmejne grožnje za zdravje, zlasti v Evropskem centru za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter sistemu zgodnjega obveščanja in odzivanja; nov sporazum o električni energiji, ki bo Švici omogočil sodelovanje na notranjem trgu EU z električno energijo; nov sporazum o stalnem in pravičnem finančnem prispevku Švice h gospodarski in socialni koheziji v Uniji, ki odraža raven partnerstva in sodelovanja med pogodbenicama, ter nov sporazum, ki bo Švici omogočil sodelovanje v več programih Unije, odprtih za pridružitev tretjih držav, in sicer v programu Obzorje Evropa, programu Euratoma za raziskave in usposabljanje, programu ITER/F4E (Fuzija za energijo), programu Digitalna Evropa, programu Erasmus+ in programu EU za zdravje, katerega cilj je dopolniti sodelovanje, vzpostavljeno v sporazumu o zdravju med EU in Švico, o katerem sta se obe partnerici pogajali v okviru istega širšega svežnja. Poleg zgoraj navedenih elementov širši sveženj vključuje tudi ločen protokol o parlamentarnem sodelovanju.

Čeprav je sporazum o sodelovanju Švice v programih Unije (Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum)) sestavni del širšega svežnja, o katerem sta se partnerici dogovorili leta 2024, se je Komisija odločila, da pospeši predlog za njegov podpis, da bi se začel začasno uporabljati – v skladu s členom 18, če bo podpisan pred 15. novembrom 2025 – z učinkom od 1. januarja 2025. Ta pristop bo omogočil uveljavitev prehodnih ureditev, ki jih je Komisija za Švico odobrila med pogajanji o širšem svežnju, za postopke dodeljevanja za izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti za leto 2025. Glede na pomen sodelovanja Švice je začasna uporaba tega sporazuma v interesu EU. Hkrati ne vpliva na pristop širšega svežnja, ki je bil vzpostavljen s skupnim dogovorom in potrjen v pogajalskih smernicah Sveta, saj Sporazum o sodelovanju Švice v programih Unije vključuje samoderogacijsko klavzulo, ki določa, da začasna uporaba Sporazuma preneha, če Švica ne zaključi postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti svežnja do konca leta 2028. Poleg tega je sklenitev Sporazuma predvidena kot del širšega svežnja, ki zajema druge ključne sporazume, ki so bili predmet pogajanj leta 2024. Komisija namerava v ta namen pripraviti ločen predlog.

[5] Sporazum o zračnem prometu, sporazum o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga, sporazum o prostem pretoku oseb, sporazum o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti, sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi, vsi podpisani 21. junija 1999 (UL L 114, 30.4.2002, str. 1).

Glede na to, da bo Švica sodelovala tudi v programu Euratoma za raziskave in usposabljanje ter v Evropskem skupnem podjetju za ITER in razvoj fuzijske energije, je temu predlogu priloženo priporočilo Komisije za sklep Sveta o odobritvi sklenitve in začasne uporabe Sporazuma o programih Unije (za zadeve, ki spadajo v okvir Pogodbe Euratom).

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Vsebinsko je Sporazum o sodelovanju Švice v programih Unije podoben drugim sporazumom, ki jih je Evropska unija v preteklih letih sklenila s partnericami, kot so Združeno kraljestvo, Nova Zelandija in Kanada, in je zato skladen s politiko Unije na tem področju. Vendar Sporazum vsebuje nekatere posebne določbe v zvezi z njegovo vključitvijo v širši sveženj, katerega sestavni del je ta sporazum, zlasti za povezavo med sodelovanjem Švice v programu EU za zdravje in novim sporazumom med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Sporazum, ki je del širšega svežnja sporazumov med EU in Švico, v celoti spoštuje Pogodbi ter ohranja celovitost in avtonomijo pravnega reda Unije. Uveljavlja vrednote, cilje in interese Unije ter zagotavlja doslednost, učinkovitost in kontinuiteto njenih politik in ukrepov.

Pri sodelovanju Švice v programih Unije se bodo v celoti spoštovali temeljni akti, ki opredeljujejo programe, in veljavne uredbe Unije v zvezi s finančnim poslovodenjem, kot je finančna uredba[6].

2. PRAVNA PODLAGA

Sporazum določa pravila, ki se uporabljajo za sodelovanje Švice v katerem koli programu ali dejavnosti Unije ali njunih delih, ki so odprti za njeno sodelovanje, in zajema širok nabor področij v okviru PDEU, zlasti na področju raziskav in inovacij, izobraževanja, usposabljanja, mladih, športa in kulture, pa tudi na drugih področjih skupnega interesa, kot so digitalna preobrazba in ukrepi na področju zdravja. Pogajanja o Sporazumu so se začela in zaključila hkrati s pogajanji o širšem svežnju. Sporazum je neločljivo povezan z drugimi elementi širšega svežnja. V zvezi s tem Sporazum določa, da začne veljati, če so izpolnjeni notranji postopki, potrebni za začetek veljavnosti trinajstih drugih instrumentov svežnja. Vključuje samoderogacijsko klavzulo, ki določa, da začasna uporaba Sporazuma preneha, če Švica do konca leta 2028 ne zaključi svojih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti svežnja. Sporazum vsebuje tudi določbe, ki zagotavljajo, da je sodelovanje Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja tesno povezano s Sporazumom med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju. Poleg tega bi se lahko v okviru Sporazuma sprejeli izravnalni ukrepi v primeru neizpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz Sporazuma o prispevku Švice h koheziji. Glede na neločljivo povezanost z drugimi ključnimi sporazumi širšega svežnja bi bilo treba sporazum skleniti hkrati z drugimi sporazumi iz svežnja in kot njegov sestavni del.

Ker ta sporazum predvideva pridružitev več programom Unije in je del širšega svežnja povezanih sporazumov, se njegov glavni cilj odraža v pravni podlagi, ki določa pridružitev, ki Uniji omogoča prevzem obveznosti na vseh področjih, ki jih zajemata Pogodbi. Zato je ustrezna materialna pravna podlaga za predlagani sklep Sveta o podpisu in začasni uporabi Sporazuma v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe Pogodbe o delovanju

[6] Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (prenovitev) (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, str. 1).

Evropske unije, člen 217 PDEU. To je drugače kot v primeru nedavnih sporazumov z Novo Zelandijo, Kanado in Republiko Korejo o sodelovanju teh držav v programih Unije in njihovi pridružitvi programu Obzorje Evropa, ki so zaradi bolj omejenega področja uporabe temeljili na členu 212 PDEU.

Postopkovna pravna podlaga je člen 218(5) PDEU v povezavi z drugim pododstavkom člena 218(8) PDEU, ki določa glasovanje s soglasjem v Svetu.

Pravna podlaga za predlagani sklep Sveta je torej člen 217 PDEU v povezavi s členom 218(5) PDEU ter drugim pododstavkom člena 218(8) PDEU.

Sporazum zajema tudi sodelovanje Švice v dejavnostih v okviru Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Pogodba Euratom), ki se nanašajo na jedrsko fuzijo, fisijo in usposabljanje. Za podpis in začasno uporabo Sporazuma v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe Pogodbe Euratom, velja Priporočilo za sklep Sveta o odobritvi sklenitve Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švico na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije s strani Evropske komisije, ki je predloženo skupaj s tem predlogom po ločenem postopku.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

n. r.

- **Posvetovanja z deležniki**

n. r.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

n. r.

- **Ocena učinka**

n. r.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

n. r.

- **Temeljne pravice**

n. r.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Sporazum bo vplival na proračun EU prek pridružitve Švice programu Obzorje Evropa, programu Euratoma za raziskave in usposabljanje, dejavnostim Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije, programu Digitalna Evropa, programu Erasmus+ in programu EU za zdravje. Sporazum določa poštene in uravnotežene pogoje glede finančnega prispevka Švice za programe Unije, v katerih bi sodelovala, vključno s splošnimi upravnimi stroški za upravljanje teh programov. Sporazum vključuje klavzulo o vzajemnosti, s katero se bo, kolikor je mogoče, pravnim subjektom s sedežem v Uniji zagotovil dostop do sodelovanja

v enakovrednih raziskovalnih in inovacijskih programih Švice, in sicer v skladu s pogoji, določenimi v domači zakonodaji Švice.

V oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, priloženi temu predlogu, so navedene okvirne proračunske posledice.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

n. r.

• Obrazložitveni dokumenti (za direktive)

n. r.

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Sporazum o sodelovanju v programih Unije določa pravni okvir za sodelovanje Švice v programih Unije, s čimer zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi. Prav tako zagotavlja, da Švica nima pristojnosti odločanja v zvezi s programi, v katerih sodeluje.

Sporazum določa pogoje za izračun finančnih prispevkov za posamezne programe in njihove upravne stroške ter zagotavlja pravico Unije, da zagotovi dobro finančno poslovodenje in zaščiti svoje finančne interese.

Sporazum določa tudi druge pogoje za sodelovanje v programih Unije, kot so določbe o mobilnosti oseb, ki sodelujejo pri izvajanju teh programov. Sporazum vključuje pogoje za začasno prekinitev sodelovanja Švice v programih Unije in odpoved Sporazuma. Vključuje tudi določbe, ki zagotavljajo, da ti primeri ne bodo vplivali na pravne obveznosti, sklenjene s švicarskimi subjekti.

Sporazum določa začasno uporabo z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2025, če bo podpisan pred 15. novembrom 2025, s ciljem, da se sodelovanje na področjih, ki jih zajema Sporazum, začne na datum, določen za vsak program. Kar zadeva sodelovanje Švice v programu EU za zdravje, je navedeni datum povezan z datumom začetka veljavnosti Sporazuma o zdravju.

Protokol I zajema sodelovanje Švice v programu Obzorje Evropa in programu Digitalna Evropa od 1. januarja 2025, v programu Erasmus+ pa od 1. januarja 2027. Protokol I zajema tudi program Euratoma za raziskave in usposabljanje ter dejavnosti Evropskega skupnega podjetja Fuzija za energijo (F4E) za ITER. Program Euratoma za raziskave in usposabljanje spada na področje uporabe Pogodbe Euratom. Zato je zajet v priporočilu za sklep Sveta o odobritvi sklenitve Sporazuma s strani Evropske komisije v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe Pogodbe Euratom, ki je predloženo skupaj s tem predlogom po ločenem postopku.

Obzorje Evropa (2021–2027)[7] je vodilni program Unije za raziskave in inovacije. Protokol I predvideva pridružitev Švice celotnemu programu Obzorje Evropa. Steber I tega programa je namenjen predvsem krepitvi lastnih znanstvenih in tehnoloških baz EU ter evropskih raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti, pa tudi privabljanju znanja in talentov v Evropo. Steber II je namenjen reševanju globalnih izzivov in krepitvi evropske industrijske

[7] Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

konkurenčnosti, pogosto z večdisciplinarnimi ali interdisciplinarnimi projekti. Poudarek stebra III pa je na konkurenčnosti in inovativnih zmogljivostih EU. Pridružitev Švice zajema tudi dele programa, ki se osredotočajo na širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora.

Švica naj bi bila od 1. januarja 2027 pridružena programu Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport Erasmus+. Cilj programa je z vseživljenjskim učenjem podpirati izobraževalni, poklicni in osebni razvoj ljudi na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa v Evropi in zunaj nje. Vključuje ukrepe, osredotočene na mobilnost, sodelovanje med organizacijami in razvoj politik. Posebnost programa v primerjavi z drugimi programi Unije je, da se največji del njegovega proračuna upravlja v okviru posrednega upravljanja.

Protokol I določa posebne pogoje za pridružitev programu Erasmus+. V skladu s pravno podlago programa[8] ti pogoji vključujejo imenovanje nacionalnega organa, ustanovitev nacionalne agencije in imenovanje neodvisnega revizijskega organa. Sodelovanje Švice v programu je pogojeno s pozitivno predhodno oceno njene nacionalne agencije in plačilom finančnega prispevka. Z odstopanjem od finančnih pogojev iz tega sporazuma in ob omejitvi na večletni finančni okvir 2021–2027 bo operativni prispevek Švice znašal 70 % razdelitvenega ključa za prispevke, opredeljenega v sporazumu.

Kar zadeva program Digitalna Evropa[9], bo Švica pridružena v zvezi s skoraj vsemi elementi programa, razen specifičnega cilja 3 o kibernetski varnosti in specifičnega cilja 6 o polprevodnikih, na področju katerih ne more biti pridružena nobena tretja država (razen držav Efte, ki so del EGP). Tako bo Švica pridružena na področju specifičnega cilja 1 (visokozmogljivostno računalništvo), specifičnega cilja 2 (umetna inteligenca), specifičnega cilja 4 (napredne digitalne veščine) in specifičnega cilja 5 (uvajanje in optimalna uporaba digitalnih zmogljivosti ter interoperabilnost). Švicarski subjekti bodo lahko sodelovali v razpisih, do katerih bodo upravičeni.

Nekateri ukrepi v okviru programa Digitalna Evropa, zlasti tisti, ki spadajo pod specifični cilj 1 (visokozmogljivostno računalništvo) in specifični cilj 2 (umetna inteligenca), neposredno vplivajo na bistvene varnostne interese Unije in njenih držav članic. Zato so bili ti ukrepi omejeni v skladu s členom 12(6) uredbe o programu Digitalna Evropa, pri čemer so v delovnem programu za obdobje 2025–2027 določeni posebni pogoji za sodelovanje.

V ta namen je bil 13. januarja 2025 ustreznim švicarskim organom poslan vprašalnik, ki ga morajo izpolniti. Komisija bo ocenila odgovore Švice, da bi ugotovila, ali so lahko subjekti s sedežem v Švici upravičeni v okviru zadevnih ukrepov. Ta vprašalnik je večinoma enak vprašalniku, ki je bil Švici predložen decembra 2024 v smislu ocene iz člena 22(5) Uredbe (EU) 2021/695, pri čemer so glavna razlika osredotočenost merila vzajemnosti na program Digitalna Evropa in dodatni sektorski vidiki v delu, ki se nanaša na neposredne tuje naložbe.

Protokol II zajema sodelovanje Švice v Evropskem skupnem podjetju za ITER in razvoj fuzijske energije. Ker zadeva spada na področje uporabe Pogodbe Euratom, je zajeta v priporočilu za sklep Sveta o odobritvi sklenitve Sporazuma s strani Evropske komisije v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe Pogodbe Euratom, ki je predloženo skupaj s tem predlogom po ločenem postopku.

---

[8] Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (Besedilo velja za EGP) (UL L 189, 28.5.2021, str. 1).

[9] Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (Besedilo velja za EGP) (UL L 166, 11.5.2021, str. 1).

Protokol III o sodelovanju Švice v programu EU za zdravje določa, da lahko Švica kot pridružena država sodeluje v posebnih delih programa EU za zdravje, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/522, in prispeva k njim. Posebni deli se nanašajo na pripravljenost na krize, kot je zajeta v Sporazumu med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju. V skladu s Protokolom III bo Švica sodelovala v programu EU za zdravje od 1. januarja leta po začetku veljavnosti Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju do konca izvajanja programa EU za zdravje ali do konca večletnega finančnega okvira 2021–2027, pri čemer se upošteva krajše obdobje.

Besedilo Sporazuma se predloži Svetu skupaj s predlogom sklepa o podpisu in začasni uporabi.

V skladu s Pogodbama Komisija zagotovi podpis Sporazuma s pridržkom njegove poznejše sklenitve.

2025/0086 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 217 v povezavi s členom 218(5) in drugim pododstavkom člena 218(8) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je 12. marca 2024 pooblastil Komisijo, da začne pogajanja s Švicarsko konfederacijo o širšem svežnju ukrepov v zvezi z dvostranskimi odnosi s Švicarsko konfederacijo, ki vsebuje institucionalne določbe in določbe o državni pomoči ter, kjer je ustrezno, posebne prilagoditve sporazumov med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo na področjih, povezanih z notranjim trgom, sporazuma o sodelovanju Švice v programih Unije in sporazuma, ki je podlaga za stalni prispevek Švice k zmanjšanju gospodarskih in socialnih razlik med regijami[1]. Svet je Komisijo tudi pooblastil, da začne pogajanja s Švicarsko konfederacijo o novih sporazumih o električni energiji, zdravju in varnosti hrane, o sodelovanju Švice v agencijah Evropske unije za vesoljski program in železnice ter o spremembi Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu, da se omogoči kabotaža.

(2) Komisija je v imenu Unije s pogajanji dosegla širok sveženj sporazumov, ki vključuje Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) ter protokole o institucionalnih določbah, določbah o državni pomoči in določbah o spremembi za sporazume med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo na področjih, povezanih z notranjim trgom, na katerih sodeluje Švica, Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice za zmanjšanje gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji, Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju, Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o električni energiji, Protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, ki vzpostavlja skupno območje varnosti hrane, ter Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo

[1] Sklep Sveta (EU, Euratom) 2024/995 z dne 12. marca 2024 o pooblastilu za začetek pogajanj s Švicarsko konfederacijo o institucionalnih določbah v sporazumih med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo, povezanih z notranjim trgom, o sporazumu o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije in o sporazumu, ki je podlaga za stalni prispevek Švicarske konfederacije h koheziji Unije (UL L, 2024/995, 26.3.2024).

o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program.

(3) Sporazum določa pravila, ki se uporabljajo za sodelovanje Švice v katerem koli programu, dejavnosti ali storitvi Unije ali njihovih delih, ki so odprti za njeno sodelovanje, in zajema širok nabor področij, zlasti na področju raziskav in inovacij, jedrske fuzije in fisije, izobraževanja, usposabljanja, mladih, športa in kulture, pa tudi na drugih področjih skupnega interesa, kot so digitalna preobrazba in ukrepi na področju zdravja. Poleg tega je Sporazum neločljivo povezan z drugimi elementi širšega svežnja. V zvezi s tem Sporazum določa sodelovanje Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja, ki je tesno povezan s Sporazumom o zdravju; v skladu s Sporazumom bi se lahko sprejeli izravnalni ukrepi v primeru neizpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz Sporazuma o rednem finančnem prispevku Švice za zmanjšanje gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji.

(4) Pogajanja o Sporazumu so se začela in zaključila hkrati s pogajanji o širšem svežnju. Člen 17 Sporazuma določa, da je začetek njegove veljavnosti povezan z začetkom veljavnosti več instrumentov, ki so del svežnja. Sporazum določa tudi začasno uporabo, ki pa preneha najpozneje 31. decembra 2028, če Švica ne bo zaključila svojih notranjih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti instrumentov iz člena 17 Sporazuma. Sporazum je treba skleniti hkrati z drugimi elementi svežnja in kot njegov sestavni del. Sklep o podpisu Sporazuma bi zato moral temeljiti na pravni podlagi, ki določa vzpostavitev pridružitve, ki bi Uniji omogočala prevzem obveznosti na vseh področjih, zajetih v Pogodbah.

(5) Sporazum bi bilo treba podpisati v imenu Unije v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe Pogodbe o delovanju Evropske unije, s pridržkom njegove poznejše sklenitve.

(6) Da bi povečali obseg sodelovanja, Sporazum določa, da ga pogodbenici v skladu s svojimi notranjimi postopki in zakonodajo začasno uporabljata od 1. januarja 2025, razen če je datum njegovega podpisa po 15. novembru 2025 – v tem primeru pogodbenici Sporazum uporabljata začasno od 1. januarja 2026.

(7) Unija bi zato morala začasno uporabljati Sporazum glede zadev, ki spadajo v okvir Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(8) V skladu s členom 18 Sporazuma začasna uporaba preneha najpozneje 31. decembra 2028, če Švica do tega datuma ne bo zaključila svojih notranjih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti instrumentov iz člena 17 Sporazuma.

(9) Podpis in začasna uporaba Sporazuma v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, sta v skladu z navedeno pogodbo predmet ločenega postopka –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Podpis, v imenu Unije, v zvezi z zadevami, ki ne spadajo na področje uporabe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Pogodba Euratom), v Sporazumu med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v

programih Unije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) se odobri s pridržkom sklenitve navedenega sporazuma[2].

Člen 2

Ob upoštevanju vzajemnosti se Sporazum v zvezi z zadevami, ki ne spadajo v okvir Pogodbe Euratom, uporablja začasno v skladu s členom 18 Sporazuma[3].

Člen 3

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik

[2] Besedilo Sporazuma je objavljeno v UL L, […].

[3] Datum, od katerega se bo Sporazum začasno uporabljal, bo objavljen v *Uradnem listu Evropske unije*.

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

„PRIHODKI“ – ZA PREDLOGE, KI IMAJO POSLEDICE ZA PRIHODKOVNO STRAN PRORAČUNA

1. NASLOV PREDLOGA

Predlog sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije (Obzorje Evropa, Erasmus+, program EU za zdravje[1], Digitalna Evropa).

2. PRORAČUNSKE VRSTICE

Obzorje Evropa

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka): 6 0 1 0 – Obzorje Evropa – Namenski prejemki

Znesek za zadevno leto, določen v proračunu:

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

Celotni člen 01 01 01 (01 01 01 01, 01 01 01 02, 01 01 01 03, 01 01 01 11, 01 01 01 12, 01 01 01 13, 01 01 01 71, 01 01 01 72, 01 01 01 73, 01 01 01 74, 01 01 01 76)

Celotni člen 01 02 01 (01 02 01 01, 01 02 01 02, 01 02 01 03)

Celotni člen 01 02 02 (01 02 02 10, 01 02 02 11, 01 02 02 12, 01 02 02 20, 01 02 02 30, 01 02 02 31, 01 02 02 40, 01 02 02 41, 01 02 02 42, 01 02 02 43, 01 02 02 50, 01 02 02 51, 01 02 02 52, 01 02 02 53, 01 02 02 54, 01 02 02 60, 01 02 02 61, 01 02 02 70)

Celotni člen 01 02 03 (01 02 03 01, 01 02 03 02, 01 02 03 03)

Celotni člen 01 02 04 (01 02 04 01, 01 02 04 02)

Člen 01 02 05

Proračunska vrstica 20 XX – Upravni odhodki Evropske komisije.

Erasmus+

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka): 6 0 1 0 – Erasmus+ – Namenski prejemki

Znesek za zadevno leto, določen v proračunu:

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

[1] Protokol III o sodelovanju Švice v programu EU za zdravje določa, da lahko Švica kot pridružena država sodeluje v posebnih delih programa EU za zdravje, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/522, in prispeva k njim. Posebni deli se nanašajo na pripravljenost na krize, kot je zajeta v Sporazumu med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju.

Celotni člen

Erasmus+ (razdelek 2: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201.xx, 07.010275)

Erasmus+ (razdelek 6: 15.020102, 14.020150, 14.010175, 15.010175).

Proračunska vrstica 20 XX – Upravni odhodki Evropske komisije

Program EU za zdravje

Naslov 6: Prihodki, prispevki in povračila, povezani s politikami Unije, poglavje 6 1: Kohezija, odpornost in vrednote, člen 6 1 1: Okrevanje in odpornost ter postavka:

6 1 1 3 – Program EU za zdravje – Namenski prejemki

Prihodki bodo dodeljeni naslednjim odhodkovnim vrsticam:

Proračunska vrstica	**Naslov**
06 01 05 73 – podrazdelek 2b	Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo – Prispevek iz programa EU za zdravje
06 01 05 01 – podrazdelek 2b	Odhodki za podporo za program EU za zdravje
06 06 01 – podrazdelek 2b	Program EU za zdravje
20 02 01 01 – razdelek 7	Pogodbeni uslužbenci
20 04 01 – razdelek 7	Informacijski sistemi

Digitalna Evropa

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka): 6 0 2 2 – Program za digitalno Evropo – Namenski prejemki

Znesek za zadevno leto, določen v proračunu: 19 296 000

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka):

02 01 30 01	Odhodki za podporo programu Digitalna Evropa
02 01 30 73	Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo – Prispevek iz Programa Digitalna Evropa
02 04 02 10	Program Digitalna Evropa – Visokozmogljivostno računalništvo
02 04 03 00	Program Digitalna Evropa – Umetna inteligenca

02 04 04 00	Program Digitalna Evropa – Znanja in spretnosti
02 04 05 01	Program Digitalna Evropa – Uvajanje
02 04 05 02	Program Digitalna Evropa – Uvajanje / Interoperabilnost
Proračunska vrstica 20.XX	Upravni odhodki Evropske komisije

3. FINANČNE POSLEDICE[2]

☐ Predlog nima finančnih posledic.

☐ Predlog nima finančnih posledic za odhodke, ima pa finančne posledice za prihodke.

☑ Predlog ima finančne posledice za namenske prejemke.

[2] Vsi podatki za leti 2026 in 2027, navedeni v tem oddelku, so okvirni in ustrezajo najnovejšim razpoložljivim ocenam.

Njihov učinek je naslednji:

Obzorje Evropa

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke	XX mesecev od d. mmmmm yyyy *(po potrebi)*	Leto N (2025)
6 0 1 0	1 934,043	36 mesecev od 1. januarja 2025	636,724

Stanje po ukrepu			
Prihodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027
6 0 1 0	636,724	640,836	656,483

Odhodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027
Člani 01 01 01; 01 02 01; 01 02 02; 01 02 03; 01 02 04; 01 02 05	621,194	622,171	631,234
20 XX	15,530	18,665	25,249

Erasmus+

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke	XX mesecev od d. mmmmm yyyy *(po potrebi)*	Leto N (2027)
6 0 1 0	181,1	12 mesecev od 1. januarja 2027	181,1

Prihodkovna proračunska vrstica	2027
6 0 1 0	181,1

Odhodkovna proračunska vrstica	2027
Člani: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201, 07.010275	174,1
20 XX	7,0

Program EU za zdravje

v mio. EUR (na eno decimalno mesto natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke[3]	24-mesečno obdobje z začetkom 1. januarja 2026	Leto N
Člen 6113	47,738[4]	1. januar 2026[5]	31. december 2027

Prihodkovna proračunska vrstica	2026[6]	2027
Člen 6113	23,869	23,869

v mio. EUR (na eno decimalno mesto natančno)

Odhodkovna proračunska vrstica	Naslov	Dodelitve za leto 2026
06 01 05 73	Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo – Prispevek iz programa EU za zdravje	0,684
06 01 05 01	Odhodki za podporo za program EU za zdravje	0,292
06 06 01	Program EU za zdravje	22,425
20 02 01 01	Pogodbeni uslužbenci	0,234

3 Znesek je ocenjen z uporabo formule oz. metode iz oddelka 4.

4 Skupni znesek se nekoliko razlikuje od skupnega zneska v spodnji preglednici zaradi zaokroževanja letnih zneskov na eno decimalno mesto natančno.

5 Švica sodeluje v programu EU za zdravje od 1. januarja leta po začetku veljavnosti Sporazuma med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju do konca izvajanja programa EU za zdravje ali do konca večletnega finančnega okvira 2021–2027, pri čemer se upošteva krajše obdobje.

6 Znesek temelji na sredstvih za pripravljenost na krize, načrtovanih v delovnem programu EU za zdravje za leto 2024.

20 04 01	Informacijski sistemi	0,234

Digitalna Evropa

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke	XX mesecev od d. mmmmm yyyy *(po potrebi)*	Leto N (2025)
6 0 2 2	59,875	36 mesecev od 1. januarja 2025	19,296

Stanje po ukrepu			
Prihodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027
6 0 2 2	19,296	18,793	21,786

Odhodkovna proračunska vrstica	2025	2026	2027
Člani 02 01 30 02 04 02 02 04 03 02 04 04 02 04 05	18,826	18,245	20,948
20 XX	0,470	0,548	0,838

4. UKREPI PROTI GOLJUFIJAM

Člen 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da Komisija preprečuje goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije. Preprečevanje in odkrivanje goljufij je zato splošna obveznost vseh služb Komisije v okviru njihovih vsakodnevnih dejavnosti v zvezi z uporabo virov.

Kakršne koli goljufije ali nepravilnosti v zvezi s sredstvi EU imajo posebno negativne posledice za ugled Komisije in izvajanje politik EU. Sedanja strategija Komisije za boj proti goljufijam (COM(2019) 196) je bila sprejeta 29. aprila 2019 in je nadomestila strategijo iz leta 2011. V tem dokumentu o politiki so določene prednostne naloge Komisije na področju boja proti goljufijam ob upoštevanju večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Glavna cilja strategije iz leta 2019 sta (1) „[n]adalje izboljšati razumevanje vzorcev goljufij, profilov goljufov in sistemskih ranljivosti v zvezi z goljufijami, ki škodijo proračunu EU“, (zbiranje in

analiza podatkov) ter (2) „[o]ptimizirati usklajevanje, sodelovanje in poteke dela za boj proti goljufijam, zlasti med službami Komisije in izvajalskimi agencijam“ (usklajevanje, sodelovanje in postopki). Strategijo spremlja akcijski načrt, ki je bil revidiran julija 2023 in katerega namen je, kot je bil namen njegovega predhodnika, okrepiti vse dele cikla boja proti goljufijam: preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje.

Vodilna načela in ciljni standardi strategije Komisije za boj proti goljufijam iz leta 2019 so:

- ničelna toleranca do goljufij;
- boj proti goljufijam kot sestavni del notranje kontrole;
- stroškovna učinkovitost kontrol;
- poklicna integriteta in usposobljenost osebja EU;
- preglednost porabe sredstev EU;
- preprečevanje goljufij, zlasti zaščita programov porabe pred goljufijami;
- učinkovite preiskovalne zmogljivosti in hitra izmenjava informacij;
- hitra odprava (vključno z izterjavo sredstev, pridobljenih s poneverbo, in sodnimi/upravnimi sankcijami);
- dobro sodelovanje med notranjimi in zunanjimi akterji, zlasti med EU in odgovornimi nacionalnimi organi ter med službami vseh zadevnih institucij in organov EU;
- učinkovito notranje in zunanje komuniciranje o boju proti goljufijam.

Členi 11 do 14 Sporazuma vsebujejo podrobne določbe o dobrem finančnem poslovodenju, ki vključujejo tudi ukrepe za boj proti goljufijam. Te ukrepe je treba uporabljati horizontalno, da se zagotovi zaščita finančnih interesov EU v vseh programih ali dejavnostih Unije, zajetih v morebitnih prihodnjih protokolih, ki jih lahko sprejme skupni odbor na podlagi sporazuma za pridružitev Švicarske konfederacije številnim programom ali dejavnostim Unije. Uporabljajo se tudi za protokole, saj so protokoli in priloge njihov sestavni del.

Zlasti člena 11 in 12 Sporazuma določata potrebne podrobnosti in postopke ter omogočata brezhibno izvajanje nalog s strani organov, da se zavarujejo finančni interesi EU (Evropska komisija ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, vključno z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF), Evropskim računskim sodiščem in Evropskim javnim tožilstvom (EJT)). Načelo med celotnim izvajanjem programov ali dejavnosti, zajetih s protokoli k Sporazumu, ostaja enako: finančne interese EU je treba zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno z ukrepi v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij.

V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, uradu OLAF in Računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice. Kot je izrecno določeno v členu 11(4) Sporazuma, se lahko pregledi in revizije

izvajajo tudi po začasni prekinitvi uporabe protokola, prenehanju uporabe ali odpovedi Sporazuma.

Sporazum zagotavlja možnost, da urad OLAF na ozemlju Švicarske konfederacije izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, švicarskih subjektov, ki so pogodbene stranke ustreznega sporazuma o financiranju, ali tretjih oseb, ki so švicarski subjekti, ki izvajajo sporazum o financiranju na podlagi pogodbe, in sicer v skladu z zadevnim sporazumom o financiranju in drugo veljavno pogodbo ter v obsegu, določenem v njiju. Evropska komisija in urad OLAF pri izvajanju svojih nalog na ozemlju Švicarske konfederacije delujeta v skladu s švicarsko zakonodajo.

Preglede in revizije lahko izvajajo uslužbenci Unije, zlasti uslužbenci Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča, ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija. Evropska komisija ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, pri izvajanju svojih nalog na ozemlju Švicarske konfederacije delujejo na način, ki je skladen s švicarsko zakonodajo.

Švicarski organi v skladu z veljavnimi instrumenti mednarodnega sodelovanja sodelujejo z organi Unije ali držav članic, pristojnimi za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, vključno z vložitvijo obtožnice zoper domnevne storilce in sostorilce navedenih kaznivih dejanj. Zahteve, predložene v skladu z veljavnimi instrumenti mednarodnega sodelovanja, lahko po potrebi vključujejo zahteve EJT v zvezi s preiskavami ali pregonom. To omogoča sodelovanje z EJT, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava.

Poleg tega Sporazum določa učinkovit mehanizem za zagotavljanje izvrševanja sklepov Komisije na ozemlju Švicarske konfederacije.

5. DRUGE OPOMBE

Metoda za izračun finančnega prispevka Švicarske konfederacije v programih Unije je opredeljena v členu 7 o finančnih pogojih ob dopolnitvi iz členov 8 in 9 Sporazuma ter v Prilogi I o določbah o finančnem izvajanju k Sporazumu.

Kar zadeva program EU za zdravje, ocenjena porazdelitev prispevka pridružene države v različne proračunske vrstice programa temelji na sorazmernem deležu vsake proračunske vrstice v proračunu programa v proračunu EU (odobritve C1, ki temeljijo na finančnem načrtovanju za obdobje 2021–2027, vključno z ocenjenim povečanjem iz glob – člen 5 večletnega finančnega okvira). Okvirni znesek prispevka pridružene države bo namenjen tudi kritju decentraliziranih upravnih odhodkov (zunanje osebje/drugi odhodki za upravljanje).